

123de Beretning

fra

Forsøgslaboratoriet

**Fortsatte Undersøgelser
over Svine-Tuberkulosens Forekomst og Kilder
i 2 Slagterikredse i Aaret 1923—1924**

ved

E. Holm.

Udgivet af den Kgl. Veterinær- og Landbohejskoles
Laboratorium for landøkonomiske Forsøg.

København.

I Kommission hos Aug. Bang.

Trykt hos J. H. Schultz A/S

1927.

Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums Organisation.

Statens Husdyrbrugsudvalg.

Forstander *H. J. Rasmussen*, R., Næsgaard. Udvalgets Formand.

(Valgt af de samvirkende danske Landboforeninger).

Statskonsulent *P. A. Mørkeberg*, R., D. M., København.

(Valgt af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab).

Professor *Joh. Jespersen*, København.

(Valgt af den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole).

Statskonsulent *W. A. Kock*, R., København.

(Valgt af De danske Fjerkræavlsorganisationer).

Forpagter *J. Theilmann*, R., Hvidkilde.

(Valgt af De samvirkende danske Andelsslagterier).

Gaardejer *H. P. Nielsen Danehøj*, Storehedinge.

(Valgt af De samvirkende danske Husmandsforeninger).

Gaardejer *Mads Gram*, R., Københoved.

(Valgt af De provinsielle Husdyrbrugsudvalg).

Statens Mejeriudvalg.

Gaardejer *N. Porse*, R., Porskær. Udvalgets Formand.

(Valgt af Mejeriforeningerne).

Gaardejer *R. Nielsen*, Kirkeby.

(Valgt af Mejeriforeningerne).

Mejeriejer *S. Boel*, Næstved.

(Valgt af Dansk Mejeristforening).

Mejeribestyrer *J. P. Justesen*, R., Brørup.

(Valgt af Dansk Mejeristforening).

Statskonsulent *N. Herlyck*, R., Aarhus.

(Valgt af Mejerikonsulenterne).

Statskonsulent *Th. J. Brask*, Fredericia.

(Valgt af Mejerikonsulenterne).

Professor *N. Kjærgaard Jensen*, København.

(Valgt af Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole).

Professor, Dr. phil. *S. Orla-Jensen*, R., København.

Administrerende Forstander:

Cand. mag. *N. O. Hofman-Bang*, R., der tillige fungerer som Sekretær for Udvalgene.

Forsøgslaboratoriets faglige Afdelinger.

Dyrefysiologisk Afdeling.

Forstander: Professor *H. Møllgaard*.

Husdyrbrugsafdelingen.

Forstander: Professor *L. Frederiksen*.

Kemisk Afdeling.

Forstander: cand. polyt. *A. C. Andersen*.

Udvalgenes og Forsøgslaboratoriets Adresse:

Rolighedsvej 25, København V.

Til Statens Husdyrbrugsudvalg.

Undertegnede fremsender hermed en Redegørelse for Undersøgelser over Svinetuberkulosens Forekomst og Kilder i to Slagterikredse i Aaret 1923—1924 og forespørger hermed Udvalget, om det kan godkende, at den offentliggøres som Beretning fra Forsøgslaboratoriet.

Kjøbenhavn, Januar 1927.

E. HOLM.

Ovennævnte Redegørelse er forelagt for Statens Husdyrbrugsudvalg og godkendes til Offentliggørelse.

Kjøbenhavn, Januar 1927.

H. J. RASMUSSEN.

Formand.

Da det viser sig Aar efter Aar, at der fremkommer et betydeligt Antal tuberkuløse Svin paa Slagterierne, og da saadanne Svin bereder baade Leverandørerne og Slagterierne anselige Tab, vilde det være ønskeligt, om disse Tab, der for Tiden anslaaes til mellem 2 og 3 Millioner Kroner om Aaret, kunde indskrænkes betydeligt, hvad de sikkert ogsaa kunde, dersom Svinene under hele deres Opvækst blev bedre værnet mod Sygdommen, end det for Tiden sker paa utallige Steder her i Landet.

Som det vil erindres, har Forsøgslaboratoriet i den 88de Beretning vist, hvilke betydelige Fremskridt der blev opnaaet i at bekæmpe Tuberkulosen ved ganske simple Forandringer i Grisenes Røgt paa Gaarde, hvor Grisene ellers blev smittede ved det alt for nære Samliv med Køer og Høns. Derimod fandt man i samme Beretning Anledning til at fremhæve, at Mælken fra Mejerierne ikke maatte anses for saa stor en Smittekilde, som man tidligere havde anset den for at være.

I den nævnte Beretning var Vallengs Smitteevne overfor Svin endnu ikke omtalt, det skete først senere i Laboratoriets 97de Beretning, hvor det blev vist, at af 306 Svin, som var blevet fodret med Valle, var kun 2 Svin blevet tuberkuløse. Grisene havde dog først faaet Valleng, efter at de havde opnaaet en Vægt omkring 30 kg. Dette Resultat blev opnaaet, uagtet Valleng ofte indeholdt levende Tuberkelbakterier; men fordi større Grise modstaar Tuberkelsmitten i Valleng forholdsvis godt, er det ikke udelukket, at smaa Grise har en mindre Modstandsevne, og at man derfor bør anvende nogen Forsigtighed ved at give ganske smaa Grise raa Valle.

For at Opdrætteren imidlertid med Kraft skal kunne modarbejde Tuberkulosen, maa han være klar over, ad hvilke Veje den snigende Sygdom naaar til hans Dyr. Disse Veje er i det væsentligste fire: Smitte fra Forældrene, Smitte fra Kvæg og

Høns, Smitte gennem Foderet og Smitte fra befængte Stalde. Kampen mod Tuberkulosen maa altsaa føres ved at skaffe sunde Tillægsdyr, ved at isolere Grisene bedst muligt fra Køer og Høns, ved at fremskaffe sundt Foder og foretage grundig Rensning af Stierne, før Grisene sættes derind.

Hvad nu »sunde« Avlsdyr angaar, saa tænkes her kun paa Dyr, der ikke er tuberkuløse; og da man ved Indsprøjtning med Tuberkulin har et særdeles paalideligt og bekvemt Middel til at paaavise, om en So eller Orne er tuberkuløs, burde denne Undersøgelse anvendes langt mere af Opdrætterne, end det sker for Tiden.

Men har man nu sikret sig, at Soen er »sund«, maa man være ganske klar over, at man, hvor man ikke har en tuberkulosefri Kvægbesætning, løber en stor Risiko ved at lade Soen føde Grisene i Kostalden eller lade Grisene færdes i denne; thi hvor let kan saa ikke Smitteoverføring finde Sted til Grisene. En endnu større Risiko løber man ved under saadanne Forhold at give Grisene ukogt Sødmælk. Det er sikkert Tusinder af Grise, der er bleven smittet ved denne tankeløse og sikkert ganske unødvendige Fodring med Sødmælk. Vil man endelig give Smaagrisene sød Mælk, bør den være pasteuriseret og derefter syrnet, da Grisene kun forholdsvis daarligt taaler usyrnet kogt Mælk.

Da Svin saa ofte smittes af Køerne, maa det anses for at være en stor Fordel at have Grisene i en Stald for sig.

Har man saa nogenlunde sikret sig mod den daglige Smittefare fra Køerne, maa man ikke glemme, at Smitten ogsaa kan komme fra Hønsene, der bevisligt paa adskillige Steder er Aarsagen til, at saa mange af de tuberkuløse Svin er bleven smittede. Man bør derfor være opmærksom paa, at Hønsene aldrig kommer ind i Svinehusene eller har Adgang til de Løbegaarde, hvortil Grisene har Adgang, thi det er ved Hønsenes Gødning, at Tuberkulosen overføres fra Høns til Svin. Det maa altsaa anses for en Uforsigtighed og Uorden, at Hønsene kan komme ind til Grisene, og Ejerne bør ikke være uvidende om, at Laboratoriet har vist, at det slet ikke er saa vanskeligt at udelukke Hønsene fra Svinene, og at denne Udelukkelse kan forbedre Svinenes Sundhedstilstand meget betydeligt.

Uagtet det saaledes ikke er saa vanskeligt at bekæmpe Tuberkulosen blandt Svin ved saadanne simple Midler, viser det sig ikke desto mindre uhyre vanskeligt at faa Interessen vakt hos

Opdrætterne for denne Sag. Man skulde dog synes, at Slagterierne og deres Andelshavere, der begge er økonomisk interesserede, vilde kunne mødes paa dette Punkt og enes om en kraftig Op-træden; men desværre er det paa de fleste Steder ikke Tilfældet. Nu er det ganske vist saaledes, at Slagterierne afregner de tuberkuløse Svin med en lavere Pris end tilsvarende sunde; men denne Pris er som oftest højere end den, Slagteriet selv faar for de tuberkuløse Svin. Med andre Ord maa de Andelshavere, som leverer sunde Svin, bære en Del af Tabene, som de usunde Svin forvolder Slagterierne. Det synes derfor heller ikke at være uretfærdigt, om Slagterierne afregnede de tuberkuløse Svin med en saadan Pris, som Slagterierne selv havde Erfaring for at kunne udbringe Svinene til.

Paa den anden Side er det klart, at Slagterierne for Tiden maa udvise stor Forsigtighed med Afregningsprisen for tuberkuløse Svin, for at Leverandørerne ikke skal fristes til senere at sende deres Svin til et andet Slagteri, som maaske ikke er saa nøjeregnende med Svinenes Kvalitet. Vil en Slagterikreds derfor i alles velforstaaede Interesse tage Del i Kampen mod Svinetuberkulosen, maa Andelshaverne have Pligt til at levere alle deres Svin til Slagteriet, først da kan de tuberkuløse Svin blive betalt med en saadan Pris, at Andelshaverne maa tage sig sammen og følge de Anvisninger til Tuberkulosens Bekæmpelse, der er blevet fremsat Gang paa Gang og fra mange Sider. Derimod vil det sikkert være ganske forkert at følge den Vej, som nogle Slagterier har fulgt, nemlig at assurere sig mod Tab ved Tuberkulose, hvilket kun vil medføre, at Producenterne af tuberkuløse Svin slet intet vil foretage sig for at bekæmpe Sygdommen; og i hvert Fald lider Danmark et Tab derved, da tuberkuløse Svin ikke maa eksporteres; Maalet bør i landøkonomisk Henseende være at opdrætte sunde Svin, der er de værdifuldeste for Landet.

Da Svinetuberkulosen, som nævnt stadig giver Landet et stort aarligt Tab, og Interessen for dens Bekæmpelse kun er ringe, mente Laboratoriet at burde tage Spørgsmaalet frem paany ved at fremskaffe nogle Oplysninger om, hvorledes Forholdene med Hensyn til Tuberkulose var i to typisk forskellige Slagterikredse, og sammenholde disse Oplysninger med Oplysninger, indsamlede direkte hos de to Slagteriers Leverandører, om hvorledes Grisene var blevne opdrættede lige fra Fødslen, og til de blev leveret til Slagteriet.

I denne Hensigt henvendte Laboratoriet sig til Andelsslagterierne i Ringsted og Aars, og paa begge Steder stillede Bestyrelserne sig særdeles imødekommende overfor det paatænkte Samarbejde. Det blev aftalt, at Laboratoriets Medarbejder skulde komme tilstede ved Slagteriernes Generalforsamlinger, forelægge Planerne om det paatænkte Samarbejde og samtidig meddele de Erfaringer, man havde vundet andre Steder paa dette Omraade.

Planen for Samarbejdet gik i Korthed ud paa, at enhver Andelshaver vilde faa tilsendt et Spørgekort, hvorpaa var opført en Del Punkter, man ønskede besvarede angaaende Svinenes Behandling. Disse Oplysninger skulde Laboratoriet bearbejde og sammenholde med Dyrlægenes Bedømmelse af Svinene, naar de blev slagtede, og det blev vedtaget, at disse Undersøgelser skulde strække sig over et Aar.

Spørgekortene blev udsendt fra Slagterierne til samtlige Andelshavere og, efter at Kortene var besvarede, indsendt til Forsøgslaboratoriet. Det siger sig selv, at skal der komme noget ud af Oplysninger, som indsamles paa denne Maade, maa Antallet af Besvarelser være stort, for at de Fejl eller Misforstaaelser, som kan fremkomme ved Kortenes Udfyldning, ikke skal faa nævneværdig Indflydelse paa Hovedresultatet.

Vel har Laboratoriet faaet mange Kort tilsendt, saa man skønner, at Materialet er stort nok til at belyse en Del af de planlagte Spørgsmaal; men vi maa paa den anden Side beklage, at det kun er lykkedes os at interessere en mindre Halvpart af Andelshaverne saa meget for Sagen, at de har udfyldt og tilsendt os de udsendte Spørgekort.

Selve Spørgekortene, der blev udsendt, indeholdt en Række Spørgsmaal, der, saa vidt det lod sig gøre, var affattet saaledes, at Svaret kunde blive et kort »Ja« eller »Nej« umiddelbart efter Spørgsmaalet. Paa Kortets Forside stod Laboratoriets Adresse, paa dets Bagside Spørgsmaalene og Andelshaverens Navn og Adresse samt hans Nummer i Slagteriets Bøger. Spørgsmaalene lød iøvrigt saaledes:

1. Fra hvilket Mejeri modtager De Mælk?
2. Fodres Grisene med Skummetmælk?
3. Eller med Valle?
4. Eller med Kærnemælk?

5. Fødes alle Grisene paa Deres Ejendom?
6. Eller køber De Smaagrise?
7. Opfødes Grisene i Kostalden?
8. Eller i en særlig Stald?
9. Er Svinestalden forbundet med Kostalden?
10. Gives Affaldet fra Køerne til Grisene?
11. Faar Smaagrisene ukogt Sødsmælk?
12. Løber Grisene frit og har Adgang til Kostald og Mødding?
13. Kan Hønsene komme i Svinestalden?
14. Kan Ejeren give andre Oplysninger om Grisenes Røgt og Pleje?

Kortene blev udsendt, efter at Spørgsmaalene var bleven forelagt og drøftet af de to Slagteriers Bestyrelser, der henstillede til Andelshaverne at besvare Kortene saa nøjagtigt som muligt i Haab om, at man derved kunde fremskaffe Oplysninger, der kunde blive til Vejledning ogsaa for andre Slagterikredse.

Naar vi derefter skal gaa over til at omtale hele det indsamlede Materiale, skal det straks siges, at det vilde være ganske uoverkommeligt at gengive alle de indkomne Svar; vi maa nøjes med at give et Sammendrag af Svarene; men samtidig skal dog bemærkes, at alle Spørgekortene, hvorpaa denne Beretning hviler, vil blive opbevaret og ligger til Eftersyn paa Forsøgs-laboratoriet. Endvidere skal der oplyses, at i Opgørelsen er kun medtaget de egentlige Slagterisvin, altsaa ikke slagtede Søer, Orner og Polte.

For begge Slagterier omfatter Opgørelsen et Regnskabsaar, der for det jydskke Slagteri begyndte 1ste April, for det sjællandske 1ste Maj 1923.

I Tabel 1 og 2 vil man saaledes finde opført for henholdsvis Aars og Ringsted Antallet af slagtede Svin i de forskellige Maaneder samt Antallet af tuberkuløse Svin, og hvorledes de tuberkuløse Svin fordelte sig mellem de forskellige Tuberkuloseklasser I, II og helt kasserede Svin (K).

Man ser af disse 2 Tabeller, at begge Slagterier har haft omtrent lige mange Leverandører, nemlig 2764 mod 2713, men da Ringsted Slagteri har modtaget ca. 18 000 flere Svin end Aars, vil det sige, at hver Leverandør i Ringsted har gennemgaaende tilført Slagteriet 25 Svin, medens det tilsvarende Tal for Aars har været 18 Svin pr. Leverandør. Foruden disse Leverandører har der i begge Slagterikredse været en Del Andelshavere, som

Tabel 1. Aars A/S. Oversigt over slagtede Svin.

Antal Leverandører		April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	Svin ialt
2764		2335	4689	3301	4489	3156	3240	4742	4510	4070	5659	3941	4887	49019
Leveret pCt.		4.8	9.6	6.7	9.2	6.4	6.6	9.7	9.2	8.3	11.5	8.0	10.0	100
tb-Svin i Klasse.	I.	71	171	95	118	71	81	126	94	87	122	112	127	1275
	II.	11	20	19	20	8	16	31	23	15	24	25	29	241
	K.	4	11	12	24	10	7	12	4	8	14	3	19	128
pCt. tb-Svin i Klasse.	I.	3.04	3.65	2.88	2.63	2.25	2.50	2.66	2.08	2.14	2.16	2.84	2.60	2.60
	II.	0.47	0.43	0.58	0.45	0.25	0.49	0.65	0.51	0.37	0.42	0.63	0.59	0.49
	K.	0.17	0.23	0.36	0.53	0.32	0.22	0.25	0.09	0.20	0.25	0.08	0.39	0.26
tb pCt.		—	3.68	4.31	3.82	3.61	2.82	3.21	3.56	2.68	2.71	2.83	3.55	3.35

Tabel 2. Ringsted A/S. Oversigt over slagtede Svin.

Antal Leverandører		Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Marts	April	Svin ialt
2713		5817	3992	4860	5003	5135	6264	5892	5048	6644	5550	6306	6911	67422
Leveret pCt.....		8.6	5.9	7.2	7.4	7.6	9.3	8.7	7.5	9.9	8.2	9.4	10.3	100
tb-Svin i Klasse.....	I.	387	211	238	317	311	380	303	224	361	277	298	395	3702
	II.	30	12	9	21	17	19	16	12	10	8	14	23	191
	K.	11	8	5	15	7	8	6	6	11	4	8	10	99
pCt. tb-Svin i Klasse.....	I.	6.65	5.29	4.90	6.34	6.06	6.07	5.14	4.44	5.43	4.99	4.73	5.72	5.49
	II.	0.52	0.30	0.19	0.42	0.33	0.30	0.27	0.24	0.15	0.14	0.22	0.33	0.28
	K.	0.19	0.20	0.10	0.30	0.14	0.13	0.10	0.12	0.17	0.07	0.13	0.14	0.15
tb. pCt.....		—	7.36	5.79	5.19	7.06	6.53	6.50	5.51	4.80	5.75	5.20	5.08	5.92

i det omhandlede Regnskabsaar slet ikke har leveret Svin til Slagterierne.

Af Tabellerne vil man endvidere se, at begge Slagterier har modtaget flest Svin henimod Regnskabsaarets Slutning, hvilket tydeligst fremgaar, naar man sammendrager Tallene for 3 og 3 Maaneder ad Gangen, altsaa April (Maj) til Juni, Juli til September, Oktober til December og Januar til Marts (April); for Aars har Tilførslerne saa været 21 — 22 — 27 og 29 pCt. af Svinene; for Ringsted 22 — 24 — 26 og 28 pCt.

Slagteriet i Aars har af 49 019 Svin haft 1644 tuberkuløse Svin eller 3.35 pCt., medens Ringsted af 67 422 har haft 3992 tuberkuløse eller 5.92 pCt. I Aars har der ikke været saa stor Forskel i Tuberkuloseprocenten i de forskellige Maaneder; den har været højest i Maj 4.31 pCt. og lavest i November 2.68 pCt. I Ringsted derimod har der været større Forskel, idet der i Maj var 7.36 pCt. og i December 4.80 pCt. Man ser altsaa, at baade det højeste og det laveste Procenttal af tuberkuløse Svin paa begge Slagterier falder paa de samme Aarstider, hvorfor det ligger nær at sætte dette Forhold i Forbindelse med, at Grisene paa de to Steder har været udsat for ensartede Paavirkninger.

Af Tabellerne vil man endvidere se, at Procenttallene af tuberkuløse Svin, der blev sat i Klasse II eller blev helt kaserede (K), er nogenlunde ens paa de to Slagterier; hvorimod det er Tallet for tuberkuløse Svin af Klasse I, der er saa langt større i Ringsted, hvor det er 5.49, end i Aars, hvor det kun er 2.60 pCt. Da nu den mildeste Form for Tuberkulose, nemlig Tuberkulose i Krøs- og Halskirtler, for langt den overvejende Dels Vedkommende skyldes Fjerkrætuberkulose, tyder meget paa, at den høje Tuberkuloseprocent paa Ringsted Slagterie for en væsentlig Del skyldes Smitte fra Hønsene; Forsøgslaboratoriet finder heraf Anledning til paany at henlede Andelshavernes Opmærksomhed paa den store Smittefare, som tuberkuløse Høns kan være for Svin, og da man sjældent ved med Bestemthed, om der er Tuberkulose i Hønsbesætningen, gør man vel i at regne med, at Hønsene altid kan være tuberkuløse, og derfor sørge for, at Hønsene er skarpt adskilt fra Svinene.

Efter nu at have vist, hvorledes Tuberkulosen blandt Svinene fordeler sig i Løbet af Aaret paa de to Slagterier, skal vi gaa over til at undersøge, hvorledes Tuberkulosen har vist sig i smaa og store Svinebesætninger.

I den Hensigt har vi samlet i Tabel 3 alle de Besætninger, der har leveret indtil 10 Svin, og kaldt denne Gruppe for »smaa« Besætninger; Besætninger med fra 11 til 50 Svin for »middelstore« og Besætninger med over 50 Svin for »store« Besætninger.

Betragter vi nu Tallene for begge Slagterier under et, ser vi, at 2104 »smaa« Besætninger har leveret 11 757 Svin, hvoraf der var 3.6 pCt. tuberkuløse; 2867 »middelstore« Besætninger har leveret 64 818 Svin med 4.1 pCt. Tuberkulose, og 506 »store« Besætninger har leveret 39 866 Svin, hvoraf 6.4 pCt. var tuberkuløse. Man ser saaledes, at det har været de »store« Besætninger, der har haft den højeste Tuberkuloseprocent blandt Svinene, og det hvad enten man tager Slagterierne enkeltvis eller under et.

I Tabel 3 blev alle Besætninger, baaede sunde og usunde, der hørte til samme Gruppe, slaaet sammen; men det kan ogsaa have sin Interesse at dele hver af de tre Grupper i Tabel 3 i en »sund« og en »usund« Afdeling, hvilket derfor er sket i Tabel 4 og 5 og paa den Maade, at Tabel 4 omfatter alle de »sunde«, Tabel 5 alle de »usunde« Besætninger, hvorved der her forstaas saadanne Besætninger, hvorfra der foruden sunde Svin ogsaa er kommet et eller flere tuberkuløse Svin.

Betragter man først Tallene i Tabel 4, vil man se, at paa begge Slagterier er det de »middelstore« Besætninger, der har leveret Hovedmængden af Svinene; derefter kommer de »smaa« Besætninger, medens det er de »store« Besætninger, der har leveret færrest Svin fra helt »sunde« Besætninger. Da Aars har modtaget 49 019 Svin ialt, er altsaa ca. 61 pCt. af Svinene kommet fra helt tuberkelfri Besætninger, medens det tilsvarende Tal for Ringsted var ca. 36 pCt. Endnu skal bemærkes til Tabel 4, at Andels-haverne med de sunde Besætninger gennemgaaende har leveret 14 à 15 Svin til de to Slagterier.

For de »usunde« Besætninger, som findes samlet i Tabel 5, er Forholdet noget anderledes og ikke ens paa de to Slagterier. I Aars er det saaledes de »middelstore« Besætninger der har leveret det største Antal Svin, nemlig 60 pCt.; men derefter følger de »store« Besætninger med 35 pCt., medens de »smaa« Besætninger kun har leveret 5 pCt. af Svinene. I Ringsted er det derimod de »store« Besætninger, der har leveret flest, nemlig 61 pCt.; derefter kommer de »middelstore« med 37 pCt. og sidst de »smaa« Besætninger med kun 2 pCt.

Tabel 3. Tuberkuloseprocenter i »smaa« og »store« Besætninger.

	Smaa Besætninger 1—10 Svin				Middelstore Besætninger 11—50 Svin				Store Besætninger 51—				Ialt			
	Antal	Svin ialt	tb. Svin	pCt. tb.	Antal	Svin ialt	tb. Svin	pCt. tb.	Antal	Svin ialt	tb. Svin	pCt. tb.	Antal	Svin ialt	tb. Svin	pCt. tb.
Aars.....	1098	6112	202	3.3	1524	33129	1070	3.2	142	9778	372	3.8	2764	49019	1644	3.4
Ringsted ...	1006	5645	221	3.9	1343	31689	1579	5.0	364	30088	2192	7.3	2713	67422	3992	5.9
Ialt.....	2104	11757	423	3.6	2867	64818	2649	4.1	506	39866	2564	6.4	5477	116441	5636	4.8

Tabel 4. Sunde Besætninger paa Slagterierne.

	Smaa Besætninger 1—10 Svin		Middelstore Besætninger 11—50 Svin		Store Besætninger 51—		Ialt		Gris pr. Leve- randør
	Antal	Svin	Antal	Svin	Antal	Svin	Antal	Svin	
Aars.....	959	5153	1063	21546	47	3119	2069	29818	14.4
pCt.....	46	17	52	72	2	11	100	100	—
Ringsted.....	844	4618	762	15974	55	3831	1661	24423	14.7
pCt.....	51	19	46	65	3	16	100	100	—

Tabel 5. Usunde Besætninger paa Slagterierne.

	Smaa Besætninger 1—10 Svin			Middelstore Besætn. 11—50 Svin			Store Besætninger 51—			Ialt			Gris pr. Leverandør	
	Antal	tb. Svin	Svin ialt	Antal	tb. Svin	Svin ialt	Antal	tb. Svin	Svin ialt	Antal	tb. Svin	Svin ialt	tb. Svin	Svin ialt
Aars.....	139	202	959	461	1070	11583	95	372	6659	695	1644	19201	2.4	27.6
pCt.....	20	12	5	66	65	60	14	23	35	100	100	100	—	—
Ringsted.....	162	221	1027	581	1579	15715	309	2192	26257	1052	3992	42999	3.7	40.9
pCt.....	15	6	2	55	39	37	30	55	61	100	100	100	—	—

I det foregaaende er opgjort for de »usunde« Besætninger, hvormange Svin der ialt var kommet fra »smaa«, »middelstore« og »store« Besætninger; men spørger man derefter om, hvormange Procent tuberkuløse Svin der er kommen fra de samme tre Grupper af Besætninger, saa ser vi ogsaa af Tabel 5, at det for Aars var 12 — 65 og 23; men for Ringsted 6 — 39 og 55 pCt. Af de »usunde«

Tabel 6. Antallet af sunde og mer eller mindre usunde Besætninger.

Aars Slakteri					Ringsted Slakteri				
Antal Leveran- dører	Antal tb. Svin	Leveret Svin ialt	Gns. af Be- sætningernes tb. pCt.	pCt. af alle tb. Svin	Antal Leveran- dører	Antal tb. Svin	Leveret Svin ialt	Gns. af Be- sætningernes tb. pCt.	pCt. af alle tb. Svin
2069	0	29818	0	0	1661	0	24423	0	0
386	1	8877	4.3	23.5	455	1	11400	4.0	11.4
128	2	3716	6.9	15.6	170	2	6204	5.5	8.5
63	3	1903	9.9	11.5	117	3	5602	6.3	8.8
34	4	1067	12.7	8.3	74	4	3368	8.8	7.4
14	5	431	16.2	4.3	52	5	2388	10.9	6.5
22	6	769	17.2	8.0	35	6	1955	10.7	5.3
14	7	564	17.4	6.0	27	7	1797	10.5	4.7
7	8	248	22.6	3.4	16	8	892	14.3	3.2
6	9	335	16.1	3.3	13	9	857	13.7	2.9
6	10	387	15.5	3.6	9	10	808	11.1	2.3
4	11	129	34.1	2.7	12	11	837	15.8	3.3
4	12	420	11.4	2.9	12	12	829	17.4	3.6
2	14	127	22.0	1.7	12	13	997	15.6	3.9
2	16	44	72.3	1.9	5	14	455	15.4	1.8
2	18	79	45.6	2.2	7	15	686	15.3	2.6
1	19	105	18.1	1.1	10	16	926	17.3	4.0
					6	17	484	21.1	2.6
					2	18	117	30.8	0.9
					2	19	328	11.6	1.1
					3	20	191	31.4	1.5
					4	21	463	18.1	2.1
					1	23	192	12.0	0.6
					2	25	160	31.2	1.3
					1	37	92	40.2	0.9
					1	40	180	22.2	1.0
					1	41	70	58.6	1.0
					1	49	177	27.7	1.2
					1	112	377	29.7	2.8
					1	117	167	70.1	2.9
2764	1644	49019	—	100	2713	3992	67422	—	100

Besætninger har de »middelstore« Besætninger ved Aars leveret de fleste tuberkuløse Svin, men ved Ringsted er det de »store« Besætninger, som har det største Procenttal.

For yderligere at belyse Tuberkulosens Forekomst i disse to Slagterikredse har vi udarbejdet Tabel 6, der viser, hvor hyppigt Tuberkulosen forekommer hos de enkelte Leverandører. Vi ser af denne Tabel, at i Aars har der været 2069 Andelshavere, der har været ganske fri for Tuberkulose blandt de 29 818 leverede Svin.

Af 386 Andelshavere har hver leveret én tuberkuløs Gris og tilsammen leveret 8877 Svin til Slagteriet; dette betyder, at disse 386 Andelshavere gennemgaaende har haft 4.3 pCt. tuberkuløse Svin og leveret 23.5 pCt. af alle de tuberkuløse Svin, som Slagteriet har modtaget i et Aar. Paa samme Maade er det opgjort, hvormange Andelshavere der har leveret 2, 3, 4 o. s. v. tuberkuløse Svin, hvormange Svin disse Andelshavere har leveret ialt, hvor stor Tuberkuloseprocenten gennemgaaende har været hos disse Andelshavere, samt hvor stor en Procent af alle de leverede tuberkuløse Svin disse Andelshavere har Ansvaret for.

Ganske paa samme Maade er det gjort op for Ringsted Slagteris Vedkommende, og man ser da, at det højeste Antal tuberkuløse Svin, som nogen Leverandør har leveret i Aars, er 19, medens en enkelt Leverandør i Ringsted har naaet til at levere 117 tuberkuløse Svin af 167 Svin ialt, saaledes at 70 pCt. af de Svin, han har leveret, har været tuberkuløse. Desværre har hverken denne eller den anden Andelshaver i Ringsted, der har leveret over hundrede tuberkuløse Svin, besvaret de udsendte Spørgeskort, saaledes at vi kun kan oplyse, at af de 544 Svin som disse 2 Andelshavere har leveret, var 218 tuberkuløse af 1ste Grad, 9 af 2den Grad, medens 2 Svin blev helt kasserede. Da alle de tuberkuløse Svin blev leveret nogenlunde jævnt Maaned efter Maaned, kan man vel drage den Slutning, at Tuberkulosens Smitteklender har været tilstede hele Tiden, uden at der er foretaget større Bestræbelser for at fjerne dem.

En tilsvarende Opgørelse som den, der er foretaget over de usunde Besætninger, er foretaget over de sunde, og Resultatet findes i Tabellerne 7 og 8, henholdsvis for Aars og Ringsted. Man vil deraf se, at der begge Steder har været et betydeligt Antal store Besætninger, der har holdt sig ganske fri for Tuber-

kulose. Enten dette nu skyldes, at Ejerne har været meget paa-passelige med at skærme Svinene, eller det maaske skyldes noget af et Tilfælde, at Svinene ikke er bleven smittede, tager vi det som et Bevis paa, at mange andre maa kunne naa det samme Resultat.

Som alt omtalt, var det kun en Del af de udsendte Spørgeskort, der blev sendt tilbage til Laboratoriet. I Tabel 9 er der givet en Oversigt over Antallet af besvarede og ubesvarede Kort, og hvorledes dette Antal fordeler sig mellem de »sunde« og »usunde« Besætninger. Det fremgaar saaledes af Tabellen, at knapt Halvdelen af Andelshaverne paa de 2 Steder har besvaret Kortene. I øvrigt skal vi ikke opholde os videre ved denne Tabel, men kun pege paa, at de »sunde« Besætninger har gennemgaaende

Tabel 7. Svin fra tuberkelfri Besætninger. Aars Slagteri.

Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt	Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt	Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt
83	1	83	22	27	594	2	53	106
105	2	210	19	28	532	3	54	162
102	3	306	22	29	638	2	56	112
103	4	412	18	30	540	3	57	171
99	5	495	16	31	496	2	58	116
115	6	690	9	32	288	1	59	59
100	7	700	8	33	264	2	61	122
88	8	704	12	34	408	2	62	124
87	9	783	10	35	350	2	63	126
77	10	770	9	36	324	2	64	128
111	11	1221	7	37	259	1	65	65
71	12	852	6	38	228	3	66	198
74	13	962	7	39	273	3	67	201
64	14	896	9	40	360	2	68	136
71	15	1065	3	41	123	2	71	142
61	16	976	9	42	378	1	76	76
56	17	952	7	43	301	1	77	77
55	18	990	5	44	220	1	78	78
53	19	1007	4	45	180	1	80	80
48	20	960	3	46	138	1	84	84
34	21	714	2	47	94	1	89	89
39	22	858	1	48	48	1	111	111
27	23	621	5	49	245	1	122	122
34	24	816	2	50	100	1	127	127
25	25	625	5	51	255			
25	26	650	1	52	52	2069	—	29818

haft 14 og 15 Svin pr. Besætning, medens de »usunde« Besætninger har haft 28 og 41 Svin, henholdsvis i Aars og i Ringsted.

Naar Andelshaverne, som sket er, i stort Tal har undladt at give os Svar paa Spørgekortene, udelukkes vi desværre fra at kunne give betryggende Svar paa visse Spørgsmaal, som maa sættes i Forbindelse med Tuberkulosens Forekomst blandt Svinene. Men uagtet vort Materiale ikke er nær saa fyldigt, som vi havde haabet, det vilde være blevet, om alle havde besvaret Kortene, saa vil vi dog fremdrage og belyse enkelte Spørgsmaal, til hvis Besvarelse Materialet forekommer os stort og sikkert nok. Vi skal saaledes i Tabel 10 belyse Spørgsmaalet om, hvorvidt Mejeriernes Anvendelse af Regenerativapparater i Stedet for

Tabel 8. Svin fra tuberkelfri Besætninger. Ringsted Slagteri.

Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt	Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt	Antal Leveran- dører	Har leveret Svin	Svin ialt
66	1	66	8	29	232	1	59	59
84	2	168	15	30	450	2	60	120
89	3	267	12	31	372	2	61	122
93	4	372	11	32	352	1	62	62
94	5	470	8	33	264	2	63	126
93	6	558	12	34	408	1	64	64
102	7	714	5	35	175	1	65	65
97	8	776	8	36	288	1	66	66
65	9	585	8	37	296	2	67	134
69	10	690	4	38	152	1	68	68
77	11	847	12	39	468	2	69	138
61	12	732	3	40	120	2	70	140
51	13	663	5	41	205	1	72	72
44	14	616	5	42	210	2	74	148
45	15	675	5	43	215	2	76	152
44	16	704	6	44	264	1	79	79
42	17	714	6	45	270	1	81	81
26	18	468	7	46	322	1	83	83
29	19	551	4	47	188	3	84	252
27	20	540	5	48	240	1	87	87
25	21	525	3	50	150	1	92	92
24	22	528	4	51	204	1	95	95
15	23	345	1	52	52	2	100	200
21	24	504	4	53	212	1	112	112
22	25	550	3	54	162	1	117	117
17	26	442	3	55	165	1	132	132
15	27	405	2	56	112			
17	28	476	1	58	58	1661	—	24423

Tabel 9. Antallet af udsendte Spøgekort.

		Sunde Besætninger			Usunde Besætninger			Ialt		
		Antal Besætn.	Antal Svin	Svin pr. Besætn.	Antal Besætn.	Antal Svin	Svin pr. Besætn.	Antal Besætn.	Antal Svin	Svin pr. Besætn.
Aars A/S.....	Besvarede Kort	898	14731	16	350	10853	31	1248	25584	21
	Ubesvarede Kort	1171	15087	13	345	8348	24	1516	23435	15
	Ialt.....	2069	29818	14	695	19201	28	2764	49019	18
Ringsted A/S	Besvarede Kort	685	11734	17	460	20255	44	1145	31989	28
	Ubesvarede Kort	976	12689	13	592	22744	38	1568	35433	23
	Ialt.....	1661	24423	15	1052	42999	41	2713	67422	25

Tabel 10. Mejerier med og uden Regenerativapparater.

	Slakteri	Sunde Besætninger				Usunde Besætninger				pCt. tb. Svin
		Antal Mejerier	Antal Besætn.	Antal Svin	Svin pr. Besætn.	Antal Besætn.	Antal Svin	Antal tb. Svin	Svin pr. Besætn.	
Mejerier med Regenerativ- apparater	Aars.....	20	492	8271	17	198	6422	483	32	3.3
	Ringsted.....	14	232	4173	18	168	6488	572	39	5.3
	Ialt.....	34	724	12414	17	366	12910	1055	35	4.2
Majerier uden Regenerativ- apparater	Aars.....	18	406	6490	16	152	4431	415	29	3.8
	Ringsted.....	32	453	7561	17	292	13767	1055	47	4.9
	Ialt.....	50	859	14051	16	444	18198	1470	41	4.6

almindelige Pasteuriseringsapparater kan ses at have haft nogen Indflydelse paa Tuberkulosens Forekomst. Det skal i denne Forbindelse bemærkes, at Forskellen mellem de Mejerier, der har Regenerativapparater, og dem, som ikke har det, bestaar i, at den skummede Mælk i de første fyldes i Transportspandene med en Temperatur af maaske kun 40 til 50 Gr. C., medens den skummede Mælk paa Mejerier uden Regenerativapparater kommer i Transportspandene med en langt højere Temperatur, der langt sikrere uskadelliggør de Tuberkelbakterier, der muligvis kan være i de raa Mælkesjatter, som hænger ved Transportspandene.

Af Tabel 10 vil man se, at 50 Mejerier uden Regenerativapparater i de 2 Slagterikredse har leveret Mælk til 859 »sunde« og 444 »usunde« Besætninger, samtidig med at 34 andre Mejerier, der har anvendt Regenerativapparater har leveret Mælk til 724 »sunde« og 300 »usunde« Besætninger med det Resultat, at Tuberkuloseprocenten har været henholdsvis 4.6 og 4.2 blandt Svinene. Heraf synes det at fremgaa, at Anvendelsen af Regenerativapparaterne paa disse Steder ikke har forøget Tuberkulosen mellem Svinene, hvad der kunde have været Anledning til at mene.

Et andet vigtigt Spørgsmaal, som vi gerne vilde have besvaret ved denne Lejlighed var, om Vallen, som den leveres fra Mejerierne, virker sundhedsfarligt paa Svinene, og her maa det bemærkes, at det drejer sig om raa, upasteuriseret Valle, idet disse Undersøgelser blev foretaget, før den store Mund- og Klov-syge brød ud og foranledigede, at Vallen, før den udleveredes fra Mejerierne, skulde være pasteuriseret.

Naar vi i det følgende taler om, at et Mejeri har udleveret, eller at en Andelshaver har modtaget Valle, saa maa det kun opfattes paa den Maade, at vedkommende Mejeri eller Andelshaver blandt andet har udleveret eller modtaget Valle. Desværre har vi ingen Oplysninger om de Mængder Valle, der er givet Svinene, ej heller i hvilken Alder Grisene begyndte at faa Vallen, dette vilde have været af største Betydning for betryggende at kunne besvare Spørgsmaalet, om Tuberkulosen blandt Svinene foraarsages af raa Valle.

I Tabel 11 er Besætningerne delt i 2 Arter, en, der har faaet, og en, der ikke har faaet Valle. For hver Arts Vedkommende er opført, hvor mange Mejerier der har leveret Mejeriprodukterne. Naar Mejerierne i nederste Afsnit af Tabellen, som omfatter

Tabel 11. Besætninger fodret med og uden Valle.

	Slakteri	Sunde Besætninger				Usunde Besætninger				pCt. tb. Svin
		Antal Mejerier	Antal Besætn.	Antal Svin	Svin pr. Besætn.	Antal Besætn.	Antal Svin	Antal tb. Svin	Svin pr. Besætn.	
Besætningen fodret med Valle	Aars.....	24	157	3259	21	73	2835	208	39	3.4
	Ringsted.....	33	121	2433	20	126	7373	550	59	5.6
	Ialt.....	57	278	5692	20	199	10208	758	51	4.8
Besætningen ikke fodret med Valle	Aars.....	24	626	9718	16	227	6126	561	27	3.5
		14	115	1754	15	50	1892	129	38	3.5
	Ringsted.....	33	453	7462	16	275	10540	895	38	5.0
		13	111	1839	17	59	2342	182	40	4.4
	Ialt.....	84	1305	20773	16	611	20900	1767	34	4.2

Besætninger, der ikke har faaet Valle, er delt i 2 Dele, er Grunden, at den ene Del af Mejerierne vel har haft Valle, men ikke udleveret den til de paagældende Svinebesætningers Ejere, hvorimod de har leveret Valle til de Besætninger, som er opført i Tabellens øverste Afsnit. Man vil altsaa se, at i Aars har der været 24 Mejerier, som har udleveret Valle til 157 »sunde« og 73 »usunde« Besætninger, og af alle Svinene var 3.4 pCt. tuberkuløse. Samtidig hermed har de samme 24 Mejerier udleveret Skummetmælk eller Kærnemælk til 626 »sunde« og 227 »usunde« Besætninger, og af alle Svinene var her 3.5 pCt. tuberkuløse. Man ser altsaa, at i Aars Slagterikreds har der tilsyneladende ingen skadelig Virkning været ved at fodre med Valle, da Tuberkuloseprocenten ikke her har været større, fordi Svinene fik Valle, hvorfor vi slutter, at Smittekilderne for Tuberkulosen hos Svinene her maa søges paa andre Steder.

Man vil af Tabellen ogsaa bemærke, at de 14 andre Mejerier ved Aars, der ikke har udleveret Valle, har haft en ligesaa høj Tuberkuloseprocent blandt Svinene, nemlig 3.5 pCt.

I Ringsted Slagterikreds har Forholdene været noget anderledes, idet alle de vallefodrede Svin fra de 33 Mejerikredse har haft en Tuberkuloseprocent af 5.6, medens de ikke vallefodrede Svin kun havde 5.0 pCt. Det er altsaa muligt, at Vallefodringen her har forøget Tuberkuloseprocenten med ca. $\frac{1}{2}$ pCt. Det skal dog bemærkes, at paa Ringstedegnen har det særlig været de store Besætninger, der har været fodret med Valle, og da store Besætninger ofte har den største Tuberkuloseprocent, bliver det vanskeligt at afgøre med Sikkerhed, om den forøgede Tuberkuloseprocent blandt Svinene mest skyldes Vallen eller er en simpel Følge af Besætningernes Størrelse.

De 13 Mejerier ved Ringsted, som kun har udleveret Skummetmælk eller Kærnemælk, har forøvrigt kun haft 4.4 pCt. Tuberkulose blandt Svinene.

Alt i alt viser Tabel 11, at af de vallefodrede Besætninger har 58 pCt. været fri for Tuberkulose, hvoraf man vel ogsaa her maa have Lov at slutte, at selv om Valle kan have været en Smittekilde for Svinene, saa kan den ikke have været nogen stor Smittekilde, naar saa mange Besætninger ikke er bleven smittede deraf.

Af det foran anførte vil formentlig fremgaa, at hverken Regenerativapparaterne eller Vallen kan anses for at være

Hovedsmittekilderne til Tuberkulosen blandt Slagterisvinene; tilbage bliver da at omtale den Smittefare, som den skummede Mælk og Kærnemælk kan tænkes at være overfor Svinene, og endelig de Forhold, hvorunder Svinene opfødes paa Gaardene.

Hvad nu først den skummede Mælk angaar, saa opgives det paa Spørgekortene, at saa godt som alle Svinebesætninger har faaet Skummetmælk, der altsaa maa antages at have været opvarmet til ca. 80 Gr. C., før den blev udleveret til Kreaturføde. Tænkte man sig nu, at Mejerierne var Hovedkilden til Tuberkulosen blandt Svinene, og erindrer man, at medens Aars Slagteri havde 3.35, havde Ringsted Slagteri 5.92 pCt. tuberkuløse Svin, saa skulde deraf følge, at Mejerierne paa Ringstedegnen var mindre omhyggelige med Mælkens Opvarmning end Mejerierne ved Aars; men herom foreligger der vistnok intet, og derfor taler meget for, at den anselige Forskel i Tuberkulosens Udbredelse i de 2 Slagterikredse mindre skyldes Mejerierne end andre Forhold. Og hvad der foran er sagt om den skummede Mælk, gælder lige-saa fuldt om den Kærnemælk, som Mejerierne har udleveret.

I Laboratoriet: 88de Beretning kom vi til det Resultat, at det mindre var Mejerierne, men langt mere andre Smittekilder, der paaførte Svinene Tuberkulose. Vi blev først opmærksom paa dette ved at undersøge, hvorledes Tilstanden var paa en Række Ejendomme, der laa ved den samme Mælkerute, idet den Skummetmælk og Kærnemælk, der daglig føres tilbage til Ejendommene med Mælkevognen, saa at sige maa være af samme Beskaffenhed, enten altsammen tilstrækkeligt opvarmet eller ogsaa det modsatte, da Spandene paa en Mælkevogn fyldes en efter en fra den samme store Beholder. Naar det nu viste sig, at der paa en lang Række af Ejendomme, der havde faaet den samme Kvalitet Mælk Dag efter Dag, var nogle Ejendomme, der var ganske fri for Tuberkulose, medens andre havde Tuberkulose, maatte Slutningen blive, at det ikke kunde være Mejeriet, der var Smittekilden men at Dyrene i de usunde Besætninger var Genstand for Tuberkuloseangreb andetsteds fra, som Dyrene i de sunde Besætninger var forskaanet for.

Ved Ringsted har vi foretaget en ganske tilsvarende Undersøgelse af 6 Mælkeruter, som udgik fra et stort Andelsmejeri, hvis Bestyrer hjalp os med at faa oplyst, hvilke Andelshavere der fik Mælk fra Mejeriet, hvorefter vi saa kunde opgøre, hvormange Svin disse Andelshavere havde leveret, samt hvormange af Svinene der var tuberkuløse.

Tabel 12. Svinetuberkulosens Forekomst paa 6 Mælkeruter.

Rute	Andels- haver	Leveret Svin	Tuberk. Svin	Rute	Andels- haver	Leveret Svin	Tuberk. Svin	Rute	Andels- haver	Leveret Svin	Tuberk. Svin	Rute	Andels- haver	Leveret Svin	Tuberk. Svin
I.	2750	35	$\frac{1}{1}$	III.	451	68	$\frac{3}{1} \frac{1}{2}$	V.	1492	17	0	VI.	1917	20	0
	1531	7	0		3404	15	0		324	14	$\frac{3}{1}$		3674	8	$\frac{1}{1}$
	2121	6	0		3333	15	0		1272	6	$\frac{1}{1}$		2074	17	$\frac{2}{1}$
	908	6	0		321	51	$\frac{3}{1}$		2584	23	0		501	5	0
	1873	25	$\frac{1}{1}$		307	18	0		903	21	0		1783	3	0
	3028	16	0		865	7	0		3090	17	0		3086	61	$\frac{11}{1}$
	912	16	0						3140	28	$\frac{1}{1} \frac{1}{K.}$		3087	18	$\frac{2}{1}$
	914	18	0						1978	21	0		1468	76	$\frac{2}{1}$
	923	15	0						3083	25	0		2876	43	$\frac{1}{1}$
	931	40	$\frac{3}{1}$						3073	3	0		1934	28	$\frac{2}{1}$
II.				IV.	308	16	$\frac{3}{1}$		3068	14	0		3736	15	0
	2151	46	0		1319	118	$\frac{3}{1}$		3024	4	0		3056	23	$\frac{1}{1}$
	924	41	0		302	45	$\frac{1}{1}$		2989	3	0				
	1557	13	0		13	10	0		3088	11	$\frac{3}{1} \frac{1}{2}$				
	1224	32	$\frac{7}{1}$		311	14	$\frac{4}{1}$		3090	17	0				
	1613	34	$\frac{2}{1}$		323	5	0								
	935	13	0		318	34	$\frac{5}{1}$								
	909	40	$\frac{1}{1}$		325	5	0								
	929	70	$\frac{4}{1}$		622	4	0								
	1161	23	$\frac{1}{K.}$		301	3	0								
	921	40	$\frac{2}{1}$		320	79	$\frac{4}{1}$								
					319	43	$\frac{7}{1}$								
					2960	9	0								

I Tabel 12 er disse 6 Mælkeruter opført, og ved at gennemgaa Tabellen vil man finde, at »sunde« og »usunde« Besætninger ligger fordelt imellem hverandre ud ad Ruterne, hvorefter fremgaar, at Sandsynligheden taler for, at det ikke kan være Mælken fra Mejeriet, der har forårsaget Tuberkulosen.

Det skal endnu bemærkes, at da Mejeriet ikke laver Ost, er der heller ikke bleven udleveret Valle fra Mejeriet.

Det vil af det foregaaende ses, at vi ikke ved disse Undersøgelser har fundet større Antydninger af, at Mejerierne i Almindelighed skulde være Hovedsmittekilden for Tuberkulosen blandt Svinene. Tilbage bliver da Smittekilderne paa selve Gaardene, samt Smittefarens ved de indkøbte Grise. Smittekilderne paa Gaardene er allerede omtalt, og af disse er umiddelbart Samkvem mellem tuberkuløse Køer, Svin og Høns de alvorligste. Viser Tuberkulosen sig i et smittefarligt Stadium, vil den hurtigt brede sig til de andre Dyr; men da kan den meget godt have eksisteret længe og gjort Skade, før den opdages. Kampen mod Tuberkulosen paa saadanne Steder maa derfor føres dels ved Udryddelse af de tuberkuløse Dyr dels ved Adskillelse af de enkelte Dyreklasser, hver for sig.

Nu er det jo saa heldigt, at en Dyrlæge ved Hjælp af Tuberkulinindsprøjtning let kan udpege, hvilke Dyr der er tuberkuløse, og hvilke ikke; men stiller det sig nu saaledes, at Tallet paa de Dyr, der ved Tuberkulinindsprøjtningen viser sig syge, er saa stort, at det overstiger Ejerens økonomiske Kræfter at sætte dem ud, bliver der intet andet tilbage for at hindre Smitten i at brede sig end at isolere de angrebne Dyr.

Med Hensyn til Gennemførelsen af at holde de forskellige Dyreklasser, Køer, Svin og Høns, skarpt adskilte fra hinanden er vi ganske klare paa, at der vil være store Vanskeligheder; men en saadan Adskillelse er ganske nødvendig, om man ønsker i det lange Løb at beholde sunde Dyr. Det kan ikke nytte at henvise til, at hos denne eller hin Mand er Forholdene i saa Henseende tilsyneladende meget daarligere, uden at der har vist sig Tuberkulose i hans Besætning; dette beviser slet intet; thi enten har vedkommende Mands Besætning virkelig været »ren«, d. v. s. tuberkelfri, eller ogsaa har Tuberkulosen været »lukket«, saaledes at de angrebne Dyr ikke har udskilt Tuberkelbakterier og altsaa indtil videre været ufarlige for Omgivelserne. Hvorom alting er, saa bliver det altid

Hovedsagen at forebygge, at Dyrene smittes, er en Gris først bleven smittet, saa efterlader Sygdommen altid kendelige Spor ved Slagtningen, selv om Sygdommen ikke har bredt sig, men har indkapslet sig paa det først angrebne Sted og dannet de karakteristiske, kalkagtige Knuder, som man finder i de forskellige Kirtler.

Naar det altsaa gælder om at undgaa, at den ene Dyreklasser smitter den anden, maa der passes meget nøje paa; hvor f. Eks. Soen føder Grisene i Kostalden, og hvor Grisene tillige løber frit om i Kostalden, kan man være ganske sikker paa, at nogle af Grisene bliver tuberkuløse, saafremt der har været en Ko i Stalden, der lider af aaben Tuberkulose, det være sig nu at Koen lider af Lunge-, Yver- eller Børtuberkulose. Grisene bør altsaa aldrig løbe frit i Kostalden, da de i den Alder er meget modtagelige for Smitten.

Vi har allerede nævnt, at det ogsaa rummer en stor Fare at give de smaa Grise raa Sødsmælk; men mange Opdrættere gør det, fordi de mener, det er nødvendigt. Imidlertid er der nok lige saa mange Opdrættere, der mener det modsatte og tidlig vænner Grisene til at drikke syrnet, pasteuriseret Mælk eller Kærnemælk, hvilket de taaler udmærket godt. Giver Folk selv Grisene ukogt Sødsmælk, bør de i hvert Fald være varlige med at tale om, at Svinene faar Tuberkulosen, fordi Mejerierne ikke opvarmer den skummede Mælk tilstrækkeligt.

Paa Steder, hvor Svinene nødvendigvis maa være i Kostalden, maa det ogsaa paases, at Opfejdning af enhver Slags fra Køerne ikke føres over til Svinene, ligesom det ogsaa vilde være forsigtigst ikke at anvende de samme Redskaber baade til Køer og Svin, men derimod at have dobbelt Besætning af Koste, Skovle o. s. v., der i saa Fald ikke maatte bruges i Flæng.

Paa saadanne Steder kan der ogsaa gøres en Del for at vanskeliggøre Smitteoverføring fra Køer til Svin. Det er saaledes bedre at have Svinene anbragt i den ene Ende af Kostalden fremfor at have dem i en Række foran eller bagved Køerne, da i saa Tilfælde Savl eller Stænk af Gødning og Urin fra Køerne ofte havner i Svinenes Truge. Enhver Svineopdrætter, der maa have Køer og Svin i samme Stald, gør klogt i altid at regne med, at der i Stalden kan findes Køer med aaben Tuberkulose, der kan blive farlig for Svinene, og af denne Grund indser man ogsaa, hvor meget lettere det er paa de Gaarde, der har særlige Svinehuse, at undgaa Smitteoverføring fra Køerne.

Vi stillede ogsaa det Spørgsmaal til Andelshaverne, om Hønsene havde Adgang til Svinestierne. Dette Spørgsmaal erfarer vi, er blevet forkert opfattet paa mange Steder, idet Besvarelsen ikke altid har stemt med de faktiske Forhold; vi skal derfor kun gøre opmærksom paa, at hvor der ikke er truffet særlige Foranstaltninger for at hindre Samkvemmet mellem Høns og Svin, der finder det ganske sikkert Sted; Hønsene skal nok i et ubevogtet Øjeblik benytte Lejligheden til at aflægge et kortere eller længere Besøg hos Svinene, hvor de altid kan finde noget at æde, og, hvad der er det farlige, ogsaa kan efterlade smittefarlige Ekskrementer.

Efter hvad vi har bragt i Erfaring, er Hønsesætningerne paa Ringstedegnen ofte befængt med Tuberkulose, hvilket stemmer godt med hvad Prof. O. Bang fandt for nogle Aar siden paa et Naboslagteri: at 60 pCt. af de tuberkuløse Svin led af Hønses-tuberkulose. Alt tyder saaledes paa, at de 21½ pCt. Tuberkulose, som Ringsted Slagteri har mere end Aars, skyldes Hønses-tuberkulose, og derfor vilde det være ønskeligt, om Andelshaverne i Fremtiden vilde udelukke Hønsene fra ethvert Samkvem med Grisene, hvilket simpelthen sker ved at omgive Grisenes Løbe-gaarde med et passende højt Traadvæv og forsyne Dørene til Svinestierne med Dørtvingere.

Med Hensyn til den sidst nævnte Smittekilde: de indkøbte Grise, skal vi indskrænke os til igen at paapege den meget store Smittefare, man kan løbe ved at købe Grise fra Steder, hvis Sundhedsforhold mellem Svinene man ikke har noget nøjere Kendskab til.

Oversigt

over

de fra den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Laboratorium for landøkonomiske Forsøg udgaaede Beretninger.

- 1.*) (18de fra N. J. Fjord). 1883. a. Maaling af Kraftforbrug ved Burmeister & Wains lille og de Lavals Centrifuger. b. Skunningsforsøg med de samme Centrifuger (Konkurrenceforsøg i Vestervig). c. Almindelige Bemærkninger om Centrifuger. d. Anvendelse af skummet Mælk til Foder for Kalve og Svin. (50 Øre).
- Tillæg hertil*) 1883. a. Kemisk Sammensætning af nymalket Mælk og skummet Mælk, Kærnemælk og Valle fra danske Mejerigaarde. b. Vanskelighed med at faa Mælk. c. Mælks Næringsværdi (af Panum).
- 2.*) (19de fra N. J. Fjord). 1883. a. Fodring af Kalve og Grise med skummet Mælk fra Centrifuge og Bøtter. b. Holdbarhed af centrifugeret og ikke-centrifugeret Mælk. c. Forøgelse af centrifugeret Mælks Holdbarhed ved Opvarmning. (50 Øre).
3. (20de fra N. J. Fjord). 1885. Is, Bøtter og Centrifuge. Forsøgene udførte paa Tandrup, Ravnholdt (med Ryslinge), Lustrupholm og Lødelundgaard. (50 Øre).
- 4.*) 1885. Om tuberkuløs Mælk. a. Undersøgelser angaaende Mælk og Mejeriprodukter af tuberkuløse Køer (af Prof., Dr. med. Bang). b. Kemisk Undersøgelse af Mælken fra Køer med Yverbetændelse (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
5. (21de fra N. J. Fjord). a. Udtørring af Laboratoriet under dets Opførelse. b. Afkølingsforsøg med Kød af nylig slagtede Kreaturer. (50 Øre).
- 6.*) (22de fra N. J. Fjord). 1885. Foreløbige Forsøg over Fedmen af og Kontrol med den til Fællesmejerier leverede Mælk.
7. 1886. To Osteudstillingsforsøg med Ost af skummet Mælk fra Is- og Centrifugemejerier (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
8. (23de fra N. J. Fjord). 1886. Afkøling af Smør under dets Henstand i Mejerier og dets Forsendelse med Jernbane og Dampskib. (50 Øre).
- 9.*) (24de fra N. J. Fjord). 1887. Betaling af sød Mælk i Fællesmejerier efter »Forskel i pCt. Fløde« (Differensberegning) (1 Kr.), hvortil slutter sig:
- Tillæg. 1887. Tabelværk (5 Kr.) med Tavle (2 Kr. 35 Øre) til Brug i Fællesmejerier, særlig hvor man ønsker at betale Mælken efter dens Fedme.
10. (25de fra N. J. Fjord). 1887. Fodringsforsøg med Svin, navnlig over Forholdet mellem Foderværdien af skummet Mælk og Valle samt mellem Korn, Mælk og Valle. (50 Øre).
- 11.*) 1888. Undersøgelser af Hvede og Hvedemel fra Dyrkningsforsøg, iværksatte af det Kgl. danske Landhusholdningsselskabs Hvedeudvalg (af Docent E. Gottlieb). (50 Øre).
- 12.*) 1888. Undersøgelser over Aarsagen til Kværke (af Prof. G. Sand og Lektor C. O. Jensen). (50 Øre).
13. (26de fra N. J. Fjord). 1888. Bevægelige Forsøgsstationer i Danmark. a. Almindelig Oversigt over Forsøgene 1872—87. b. Fodringsforsøg med Malkekøer i Vinteren 1887—88. (50 Øre).

- 14.*) 1889. Aarsagerne til Yverbetændelse hos Kvæget (af Prof., Dr. med. Bang). (50 Øre).
15. (27de fra N. J. Fjord). 1889. Fodringsforsøg med Svin a. Sammenligning mellem Korn og Oljekager og b. mellem Svin af forskellige Racer. (50 Øre).
- 16.*) 1889. Om tuberkulose Mælk. a. Undersøgelse over Smitteevnen af Mælk af tuberkulose Køer og over Varmens Indvirkning paa Tuberkelbaciller i Mælk (af Prof., Dr. med. Bang). b. Undersøgelser over Mælkens Omdannelse ved Yvertuberkulose (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
17. (28de fra N. J. Fjord). 1889. 2det Aars Fodringsforsøg med Malkekøer: Sammenligning mellem Kraftfoder og Roer. (50 Øre).
- 18.*) 1890. Nogle Undersøgelser over Flødens Syrning (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
19. (29de fra N. J. Fjord). 1890. Fodringsforsøg med Svin. a. Korn, Majs og Rugklid. b. Korn, Roer og Kartoffler. c. Svin af forskellige Racer. (50 Øre).
20. (30te fra N. J. Fjord). 1890. 3die Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Fortsat Sammenligning mellem Kraftfoder og Roer. (50 Øre).
- 21.*) 1891. Den Koch'ske Lymfe som diagnostisk Middel over for Kvægets Tuberkulose (af Prof., Dr. med. Bang).
22. 1891. Pasteuriseringsforsøgene. a. Bakteriologiske Undersøgelser over visse Mælke- og Smørfejl (af Lektor C. O. Jensen). b. Forsøg med Pasteurisering af sød Mælk og Fløde samt Anvendelse af god Syre som Middel til Bekæmpelse af forskellige Mælke- og Smørfejl og c. Holdbarhedsforsøg med pasteuriseret Mælk (af Overassistent H. P. Lunde). (1 Kr.).
23. 1891. Forsøg med Brødbagning af Rugmel og Hvedemel samt Blandinger af disse. (50 Øre).
- 24.*) 1891. Fortsatte Forsøg med Tuberkulin (af Prof., Dr. med. Bang).
- 25.*) 1892. Undersøgelse af nogle Former af Rødsyge hos Svinet. a. Om Endokarditis hos Svinet (af Prof., Dr. med. Bang). b. Om Knude-rosen, tør Hudbrand og Rødsyge (af Lektor C. O. Jensen). (50 Øre).
26. 1892. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1890—92. a. Korn- og Hvedeklid. b. Korn, Runkelroer (og Sukkerroer) samt kemiske Undersøgelser af de til Forsøgene benyttede Foderstoffer (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
27. 1892. 4de og 5te Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1891 og 1892). Sammenligning mellem Korn og Oljekager. (50 Øre).
- 28.*) 1893. Samlet Beretning om de »sammenhængende Rækker af Smørudstillinger« 1889—1892. (Fortsættes i 33te). (2 Kr.).
29. 1894. 6te og 7de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1893 og 1894). Sammenligning mellem Korn og Hvedeklid. (50 Øre).
- 30.*) 1895. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1891—94. a. Sammenligning mellem Korn — Roer — Gulerødder (og Turnips). Korn — Oljekager — Roer. Byg og Majs. Dansk og russisk Byg. b. Slagtningsforsøg. c. Kornforbrug til 1 Pd. Tilvækst, ved svagere og stærkere Fodring, ved Vinter- og Sommerforsøg. d. Fodringsforsøg med store Svin. e. Sammenligning mellem Galt og So. (1 Kr.).
31. 1895 Forsøg med Apparater til hurtig Fedtbestemmelse i Mælk (Babcock's, Gerber's og Lindstrøm's). (50 Øre).
32. 1895. Syrningsforsøg (Sammenligning mellem Handelssyrevækkere og Kærnemælk fra gode Mejerier). (50 Øre).
33. 1895. Anden samlede Beretning om de »sammenhængende Rækker af Smørudstillinger« (Fortsættelse af 28de). (50 Øre).
- 34.*) 1895. Samlet Oversigt over Fodringsforsøgene med Malkekøer 1887—1895. (75 Øre).
35. 1895. Forsøg med et selvregulerende Pasteuriseringsapparat (af Prof., Dr. med. V. Henriques og Docent V. Stribolt). (50 Øre).

- 36.*) 1896. Undersøgelser over Konsistensfejl hos Smørret samt over Smørrets og Mælkekuglernes Bygning (af Prof. V. Storch). (2 Kr.).
37. 1897. Forsøg over Foderets Indflydelse paa Smørrets Kvalitet. 1892—97. (1 Kr.).
38. 1897. I. Seruminjektioner som Forebyggelsesmiddel mod Lunge-sygge hos Hesten. II. Oversigt over den bakteriologiske Afdelings Virksomhed indtil Marts 1897 (af Lektor C. O. Jensen). (50 Øre).
39. 1897. 8de og 9de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Sammenligning mellem Blandsæd og Hvede (1895) og mellem Blandsæd og Melasse-foder (1896). (1 Kr.).
- 40.*) 1898. En kemisk Prøve til at afgøre, om Mælk eller Fløde har været opvarmet til mindst 80 C eller ikke (af Prof. V. Storch). (50 Øre).
41. 1898. Sammenlignende Undersøgelser af forskellige Apparaters Anvendelighed til Kontrollering af Mælkens Fedme. (1 Kr.).
- 42.*) 1899. Fodringsforsøg med Svin i Aarene 1885—98. Foderværdien af Kaalrabi og Turnips, Sammenligning mellem Hvede og Byg. Foderværdien af forskellige Slags Melassefoder samt Palmekager og Majs med Hensyn til Flæskest Kvalitet. (1 Kr.).
43. 1899. Forsøg med Pasteuriseringsapparater. (1 Kr.).
44. 1899. Undersøgelser over Fedtdannelse i Organismen ved intensiv Fedtfordring (af Prof. Dr. med. V. Henriques og Docent C. H. Hansen). (50 Øre).
45. 1899. 11te og 12te Aars Fodringsforsøg med Malkekøer (1898—99). Sammenligning mellem Blandsæd og Majs. (1 Kr.).
46. 1900. Undersøgelser over Smørfedtet Lysbrydningssevne, Jodtal og Indhold af flygtige Syrer. (1 Kr.).
47. 1900. Forsøg med Pasteuriseringsapparater (Fortsættelse af 43de Beretning. (1 Kr.).
48. 1901. A. Forsøg over Smørudbyttet ved Fremstilling af vasket fersk Smør i Sammenligning med almindelig salt Smør, samt B. Forsøg over, hvilken Indflydelse Udluftningen af den søde Mælk har paa Smørrets Finhed og Holdbarhed. (50 Øre).
49. 1901. Forsøg med forskellige Saltningsmaader for Flæsk. (50 Øre).
50. 1901. Sammenlignende Forsøg med Afkøling af Jernbanevogne ved Hjælp af Is eller Ammoniak. (50 Øre).
51. 1902. Fortsatte Forsøg med forskellige Saltningsmaader for Flæsk. (1 Kr.).
52. 1902. Om Rødsygebacillens Forekomst paa Slimhinderne hos sunde Svin. (1 Kr.).
53. 1903. Kort Meddelelse om Fodringsforsøgene med Malkekøer 1900—01 samt Redegørelse for Laboratoriets Standpunkt til forskellige omdebatterede Spørgsmaal Forsøgene vedrørende. (50 Øre).
54. 1902. Forsøg med Lysanlæg i Mejerier. (1 Kr.).
- Extra. 1903. Nogle Undersøgelser over Nedarvning og Variabilitet hos Havre af Assistent A. V. Krarup). (50 Øre).
- 55.*) 1904. 13de og 14de Aars Fodringsforsøg med Malkekøer. Forsøg over Roetørstoffets Foderværdi for Malkekøer. (1 Kr. 50 Øre).
56. 1905. Undersøgelser over forskellige Metoder til Fedtbestemmelser i Mælk samt om Mælkens Renskunng ved forskellige Temperaturer. (50 Øre).
57. 1905. Forsøg med Udluftning af Fløde med Ulanders Mælkerenser og med Disbrowkjærnen. (50 Øre).
58. 1905. Den kemiske Analyse af Foderstoffer og dens Forhold til Fodringsforsøgene (af Prof. V. Storch). (2 Kr.).
59. 1905. Indberetning til Landbrugministeriet om Laboratoriets Fodringsforsøg med Malkekøer. (2 Kr.).
60. 1906. Forsøg med at bestemme Æggehydeminimum i Malkekøernes Foder. (Fortsættes i 63de Beretning). (3 Kr.).

61. 1907. A. Forsøg med Ostning af pasteuriseret Mælk og B. Fortsatte Undersøgelser over Metoder til Fedtbestemmelser i Mælk. (1 Kr.).
- 62.*) 1907. Bestemmelse af Vandindholdet i Smør. (50 Øre).
63. 1907. Fortsatte Forsøg over Æggehvideminimum i Malkekøernes Foder (Fortsættelse af 60de Beretning). (2 Kr.).
64. 1908. Sammenlignende Forsøg med Svin af forskellig Afstamning. (2 Kr.).
- Extra. 1908. Redegørelse for Forsøg over Forhold vedrørende Svinets Stivsyge (af Prof. Carl H. Hansen). (50 Øre).
65. 1909. Fodrings- og Nedkulingsforsøg med Sukkerroeaffald. (50 Øre).
66. 1909. 1) Kvægets smitsomme kroniske Tarmbetændelse (af Prof. B. Bang). 2) Om Anvendelse af Tuberkulin af Fjerkrætuberkelbaciller som diagnostisk Middel mod Kvægets kroniske smitsomme Tarmbetændelse (af Assistent O. Bang). (1 Kr.).
67. 1909. 1ste Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra forskellige Avlscentre. (1 Kr.).
A. Paa Elsesminde ved Odense med Svin fra fynske Centre.
B. Paa Rodstenseje ved Odder med Svin fra jyske Centre.
68. 1910. Forsøg med Malkemaskiner (Lawrence-Kennedy-Gillie). (1 Kr.).
69. 1910. Forsøg med Paraffinering af Ost. (50 Øre).
70. 1910. Sammenlignende Forsøg med Centrifuger. (2 Kr.).
71. 1910. A. Forsøg med Opvarmning af sød Mælk og Fløde til 120 à 130 C. B. Forsøg med Aktieselskabet Titans nye Centrifuge. (50 Øre).
72. 1910. Fodringsforsøg med Heste. (75 Øre).
73. 1911. Forsøg over Vandindholdet i Svinefedt fra Svinelagterierne, Undersøgelse over Grevekagernes Fedtindhold samt Forsøg med Afsmeltning af Sæbefedt. (50 Øre).
74. 1911. Fodringsforsøg med Malkekøer: I. Forsøg med Mask. II. Forsøg med Soyakager. (75 Øre).
75. 1911. 2den Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra forskellige Avlscentre paa Bjernedegaard, Elsesminde og Rodstenseje. (1 Kr.).
76. 1911. Fodringsforsøg med Malkekøer. Forsøg med Hø. (1 Kr.).
77. 1912. Forskellige Slagteriforsøg: 1) Forsendelse af Mælk i almindelige Godsvogne, 2) Stablingsforsøg, 3) Saltning af fast og blødt Flæsk. (50 Øre).
78. 1912. Forsøg med Malkekøer: 2 eller 3 Gange Malkning daglig (50 Øre).
79. 1912. 3die Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (1 Kr. 50 Øre).
80. 1912. 4de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
81. 1913. A. Forsøg med Malkemaskinen »Gandil—Gjetting«. B. Forsøg med Mælkekøleren »Rimulæ«. (50 Øre).
82. 1913. Undersøgelser over Vægten af Svin med tilhørende »Plucks«. (50 Øre).
83. 1913. Om Kød- og Benmelsfodringens Indflydelse paa Knoglesystemets kemiske Beskaffenhed (af J. K. Gjaldbæk). 50 Øre).
84. 1913. Forsøg med Høns samt Temperaturmaaling i Bistader. (50 Øre).
85. 1914. 5te Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
86. 1914. A. Forsøg med Ostning af Mælk af forskellig Fedme. B. Oversigt over Ostepagens Udvikling i Danmark. C. Forsøg med »Universal-pasteuren«. D. Tabeller over Smørudbyttet af Mælk og Fløde. (50 Øre).
87. 1914. 6te Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
88. 1915. Om Svinetuberkulosen og Muligheden for dens Bekæmpelse ved praktiske Midler. (50 Øre).
89. 1915. Fodringsforsøg med Malkekøer: Runkelroer og Kaalroer. Kakaokager. (50 Øre).

90. 1915. 7de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
91. 1915. Forsøg med Malkemaskinen »Heureka«. (50 Øre).
92. 1916. Arbejdsprøver ved Rugemaskiner. (50 Øre).
93. 1917. 8de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
94. 1917. Respirationsapparat, dets Betydning og Anvendelse ved rationelle Forsøg over Hornkvægets Mælkeydelser. (1 Kr.).
95. 1917. Fodringsforsøg med Hø fra forskellige Slættider. (50 Øre).
96. 1917. A. Forsøg med Erstatning af Oljekager med Lucernehø i Malkekøernes Foder. B. Forsøg med flydende Melasse til Heste. C. Forsøg med nedkulet Roetop til Malkekøer. (50 Øre).
97. 1917. Undersøgelser over raa Valle som Aarsag til Tuberkulose blandt Svinene. (25 Øre).
98. 1918. 9de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
99. 1918. Undersøgelser over den intrakutane Tuberkulinprøves Anvendelighed ved Tuberkulose hos Kvæget. (50 Øre).
100. (Se »Forordet« i 101te Beretning).
101. 1918. Første Beretning om Forsøg med kombinerede Kærner. A. Kærrens Fyldningsgrad. B. Renkærningstallet. C. Den fedtfri Mælkewædskes Sammensætning. (50 Øre).
102. 1919. Fortsatte Undersøgelser over Fremstillingen af Syrevækkere. Ved Prof. V. Storch. (1 Kr.).
103. 1919. A. Forsøg med Ostning af raa, af momentant pasteuriseret og af langtidspasteuriseret Mælk. B. Forsøg over Ostens Svindforhold. C. Dobbeltanalyser. (1 Kr.).
104. 1919. A. Undersøgelser af de enkelte Køers Mælk. B. Eksteriørbedømmelsen af Malkekøerne. C. En Korrealtionsformel. D. Anvisning til dennes Brug i Praksis. (1 Kr.).
105. 1920. Undersøgelser vedrørende Høybergs Metode til Bestemmelse af Fedt i Mælk og Fløde. (50 Øre).
106. 1921. Osesurt Smør. Den stærke Skylnings Indflydelse paa Smørrets kemiske Sammensætning og Kvalitet. (50 Øre).
107. 1921. Anden Beretning om Undersøgelse af de enkelte Køers Mælk. A. Mælkemængde og Mælkefedme for forskellige Besætninger og Racer. B. Mælkemængde og Mælkefedme i de 10 første Laktationsperioder. C. Korrelation mellem Mælkemængde og Mælkefedme. D. Matematisk Grundlag for Korrelationsberegningen.
108. 1921. 4de Beretning om Forsøg med Malkemaskiner. (1 Kr.).
109. 1922. 10ende Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
- 110 *) 1923. 11te Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
111. 1923. Om Næringsværdien af Roer og Byg til Fedning og om Næringsstofforholdets Betydning for Fodermidlernes Næringsværdi. Af Prof. H. Møllgaard. (1 Kr.).
112. *) 1923. I. Fodringsforsøg med Høns. II. Nogle Erfaringer fra Kontrolægningen paa Lundsgaard. (1 Kr.).
113. 1923. A. Undersøgelser over den danske Komælks gennemsnitlige Sammensætning. B. Om Bestemmelse af Fedt i Mælk. C. Om Kvalstofbestemmelser. (1 Kr.).
114. *) 1923. 12te Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).
115. 1924. Ostekontrollforsøg. — Om Bestemmelse af Fedt og Tørstof i Ost. (50 Øre).
116. 1924. Om Gerbers Metode til Bestemmelse af Fedt i Mælk. (50 Øre).
117. 1924. 13de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra statsunderstøttede Avlscentre. (50 Øre).

118. 1925. Om Sammensætningen af dansk Smør og nogle Metoder til Undersøgelse af Smørret. (50 Øre).
119. 1925. Mug paa Smør og Pakning. (50 Øre).
120. 1926. 2den Beretning om Forsøg med kombinerede Kærner: Kæringstemperaturens og Flødefedmens Indflydelse paa Renkærningen m. m. (50 Øre).
121. 1926. Fedningsforsøg med unge Haner. (75 Øre).
122. 14de Beretning om sammenlignende Forsøg med Svin fra stats-understøttede Avlscentre. (50 Øre).
123. Fortsatte Undersøgelser over Svinetuberkulose.

Endvidere er udsendt 1ste og 2den Meddelelse fra Husdyrbrugsafdelingen ved Lars Frederiksen. (50 Øre).

Desuden foreligger 14 Aargange (1905—19) af Beretninger om Sammenligninger mellem rødt dansk Malkekvg og Jerseykvæg paa Tranekjær.

Ligeledes foreligger 33te Aarsberetning om Smørudstillingerne (de lovbehandlede Smørbedømmelser) ved Forsøgslaboratoriet.

Forud for de ovenfor nævnte Beretninger fra Laboratoriet gaa følgende 17 Forsøgsberetninger fra N. J. Fjord, hvilke findes trykte i Tidsskrift for Landøkonomi i de Aargange, der nedenfor er angivne:

- 1.*) (1867). Varmegrad i det indre af store Stykker Kød under dets Kogning.
2. (1868). Kogning i Hø. (50 Øre).
- 3.*) (1870). Kogning i Dampkokekedler.
- 4.*) (1870). Kogning i store indmurede Kedler.
- 5.*) (1872). Vanddampe som Opvarmningsmiddel i Mejerier.
- 6.*) (1875). Regnmaaleres Konstruktion og Opstilling.
- 7.*) (1875). Opbevaring af Is og Sne.
- 8.*) (1876). Opbevaring af Is og Sne (særlig Sneforsøg).
- 9.*) (1877). Forskellige Svalekummer; Afkølingens Hurtighed i forskellige Spande; de første Kærningsforsøg.
- 10.*) (1877). Smørudbytte ved forskellig Skumningstid og i forskellige Spande samt ved forskellig Afkøling med Is og Vand.
11. (1878). Opbevaring og Anvendelse af Is og Sne til Mejeribrug. (50 Øre).
- 12.*) (1879). Spredte Vinterforsøg over Smørudbytte ved Centrifuger.
- 13.*) (1880). Løven for Svind i Ishuse. Temperaturforandringer i Smør. Varme i Jernbanevogne. Varme i Dampskibsrør.
- 14.*) (1881). Centrifugeforsøg (Lefeldt og Nielsen & Petersen). Centrifuge — Is — Bøtter (Rosenfeldt). Kørsel, Henstand, Afkøling, Opvarmning af den søde Mælk. (50 Øre).
- 15.*) (1881). Centrifuge, Is, Bøtter og Kærning af Mælk. Centrifuger (Nielsen & Petersen's og de Lavals) drevne ved Dampkraft og Hestekraft. Centrifugens sidste Indhold (Nielsen & Petersen's og Lefeldts) Sugning af Fløde og Mælk.
- 16.*) (1881). Smørudbytte ved forskellige Mejerisystemer af Mælk fra Kød af forskellige Racer: A. Angelsk og jydsk Race. B. Korthorns og jydsk Race. (50 Øre).
- 17.*) (1882). Centrifuge, Is, Vand, Bøtter, Kærning af Mælk (Ourupgaard. Sammenlignende Centrifugeforsøg (Burmeister & Wain's, Nielsen & Petersen's og de Laval's). Forskellige Forsøg med Centrifugedelev Tilstømningstragt, Stigerør; Kraftmaalinger m. m. Afkølingsapparat for Fløde.

Extra-Nr.: (1883). Cooley's Undervandssystem.

De foran med *) mærkede Beretninger er udsolgte. Alle de øvrige kan faas i Boghandelen. (I Kommission hos August Bang, København).